

Dkt. David L. Mathewson, Theolojia ya Agano Jipya, Kipindi cha 29, Wakristo na Sheria ya Agano la Kale

© 2024 David Mathewson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Dave Mathewson katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Theolojia ya Agano Jipya. Huu ni kipindi cha 29, Wakristo na Sheria ya Agano la Kale.

Tulianza kipindi cha mwisho, au tulimaliza kipindi cha mwisho, kwa kuangalia msisitizo wa James na James kuhusu utii.

Katika kitabu chote, Yakobo anasisitiza kupita kiasi hitaji la matendo mema na hitaji la utii. Kwa namna fulani, katika Yakobo, unapata machache kuhusu maendeleo na tafakari ya kina ya kitheolojia unayopata katika barua za Paulo, kwa mfano. Hiyo haimaanishi kwamba hakuna theolojia katika Yakobo.

Inamaanisha tu kwamba Yakobo anapendezwa zaidi na matokeo ya vitendo ya hilo na msisitizo juu ya matendo mema na utii. Labda andiko ambalo ni muhimu zaidi katika suala hilo ni Yakobo sura ya 2 na mistari ya 14-26. Kuanzia mstari wa 14, kuna faida gani, ndugu zangu? Sitasoma jambo lote ila vipande vidogo vya sehemu yake; kuna faida gani, ndugu zangu, mtu akisema ana imani lakini hana matendo? Je, imani hiyo yaweza kumokoa? Tuseme ndugu au dada hana nguo na chakula cha kila siku; mmoja wenu akiwaambia, Enendeni kwa amani, mkaote moto, mlishwe, lakini hamfanyii chochote kuhusu mahitaji yao ya kimwili, kuna faida gani? Vivyo hivyo, imani yenyewe, ikiwa haiambatani na matendo, imekufa.

Baada ya kutoa mifano michache, mstari wa 20, wewe mpumbavu, unataka ushahidi kwamba imani bila matendo haina maana? Anatoa mfano kutoka kwa maisha ya Ibrahimu, mfano kutoka kwa maisha ya Rahabu, na mifano miwili ya Agano la Kale. Kisha anaishia katika mstari wa 24, akisema kwamba mtu huhesabiwa haki au huhesabiwa kuwa mwadilifu kwa matendo yake na si kwa imani pekee. Sasa, ni andiko hili ambalo mara nyingi limemleta Yakobo katika mgogoro na Paulo, angalau katika akili za baadhi ya watu, ilhali katika Wagalatia, hata kwa maneno, inaonekana kuna utata rasmi katika kile Yakobo na Paulo wanasema. Paulo anasema katika Wagalatia 2:16 kwamba tunajua kwamba mtu huhesabiwa haki si kwa matendo ya sheria bali kwa imani katika Yesu Kristo.

Sasa una Yakobo akisema katika sura ya 2, mstari wa 24, kwamba mtu huhesabiwa haki kwa matendo na si kwa imani pekee. Tafsiri ya NIV inaficha kufanana kwa maneno kwa karibu sana kati ya mistari hiyo miwili katika Wagalatia 2 na hapa, lakini mtu anapoisoma, inaonekana kwamba, kwa namna fulani, wanapingana. Sasa, ninachotaka kufanya ni kumfanya Yakobo aonekane kama toleo la Paulo kama hili ni toleo la Yakobo la Paulo.

Nadhani moja ya urithi wa Martin Luther na Matengenezo ya Kanisa ni kwamba tumejifunza kusoma Agano Jipya lote kupitia lenzi za barua za Paulo, hasa Wagalatia na Warumi. Yakobo na baadhi ya vitabu vingine vidogo, kwa sababu vinakuja mwishoni mwa Agano Jipya, husukumwa pembezoni. Mara nyingi, tunachoishia kufanya ni kuvifanya vionekane kama toleo la Yakobo la Paulo au toleo la Yohana la Paulo, toleo la Yuda, au toleo la Petro la Paulo.

Sitaki kufanya hivyo. Nataka kumwacha Yakobo awe Yakobo. Hata hivyo, ndani ya muktadha mpana wa kisheria wa Agano Jipya, nadhani ni hivyo. Hatimaye, ni muhimu kuuliza swali la jinsi vitabu hivyo viwili vinavyohusiana ndani ya kanuni pana.

Kwanza kabisa, ningependekeza kwako kwamba kutokana na utafiti wa fasihi ya Paulo, mafundisho ya Paulo kuhusu maadili na utii, nadhani inakuwa wazi kwamba hata Paulo alifikiri kwamba matendo yalikuwa matokeo yasiyoepukika ya imani, Waefeso 2:8-10. Bado labda ni muhimu kutambua kwamba Paulo na Yakobo hawayaoni sawasawa, au hawayasemi sawasawa na kuyajadili kwa njia sawasawa. Labda baadhi ya haya yanahusiana na hali tofauti wanazoshughulikia. Lakini nadhani njia, na nadhani kwanza kabisa, tunahitaji kutambua kwamba ingawa wanaweza kusesitiza mambo na kuyataja mambo tofauti bila kumfanya Yakobo asikike kama Paulo au Paulo asikike kama Yakobo, jambo ambalo hatuwezi kufanya, ni muhimu kuelewa kwamba mwisho wa siku, hawagombani kwa sababu Paulo vile vile anaelewa kwamba utii ni matokeo yasiyoepukika ya kuwa wa agano jipya na kupata maisha yanayobadilisha ya uumbaji mpya.

Kwa hivyo, utii ni matokeo ya hilo. Yakobo pia anaweka wazi kwamba utii ni muhimu sana, na bila hiyo, imani imekufa, na imani haiwezi kuokoa. Kwa kweli, anatumia lugha hiyo ya imani, imani ikifanya kazi pamoja na matendo au imani kukamilishwa kwa matendo inayofanya.

Lakini inaonekana kwangu kwamba ufunguo ni kuzingatia hali tofauti ambazo Yakobo na Paulo wanazungumzia, na kuna njia zingine za kuelezea kazi na jukumu lao ndani ya orodha ya Agano Jipya. Lakini nadhani mahali pa kuanzia ni kuzingatia hali tofauti za kichungaji ambazo Yakobo na Paulo wanazungumzia. Paulo anazungumzia hali katika Wagalatia na Warumi ambapo Wakristo wa Mataifa wanahitajika na Wayahudi kutii sheria ya Musa kama sharti na uthibitisho kwamba wao ni watu wa kweli wa Mungu.

Wanaombwa kujitambulisha kama watu wa kweli wa Mungu kwa kujichukulia sheria ya Musa kwa ajili ya tohara ya wanaume, kwa kila mtu, matakwa ya Sabato, na sheria za vyakula kama ishara kwamba wao ni watu wa kweli wa Mungu. Katika muktadha huo, Paulo anasema hapana, umehesabiwa haki, umetangazwa kuwa mwenye haki mbele za Mungu, na una msimamo sahihi mbele za Mungu unaotegemea imani

katika Yesu Kristo pekee na si kwa kujichukulia matendo ya sheria. Hata hivyo, katika Yakobo, hali ni kinyume kabisa.

Angalia Yakobo anasema nini katika mistari ya 15 na 16. Tuseme ndugu au dada hana nguo na chakula cha kila siku. Ikiwa mmoja wenu atawaambia, Nendeni kwa amani, mkaote moto na kushiba, lakini hamfanyii chochote kuhusu mahitaji yao ya kimwili, kuna faida gani? Kwa maneno mengine, Yakobo anazungumzia hali ambapo watu wanadai kuwa na imani, lakini wanapomwona mtu akiwa na uhitaji mkubwa, wanakataa kufanya chochote kuhusu hilo.

Baadaye, anaelezea wale wanaojilimbikizia utajiri, wale wanaowakandamiza maskini, na wale wanaowatendea maskini kama raia wa daraja la pili mwanzoni mwa sura ya 2. Wale wanaowakandamiza waliotengwa na maskini bado wanadai kuwa na imani katika nafsi ya Yesu Kristo. Kwa hivyo, Yakobo anaendelea na kusema, nionyeshe imani yako bila matendo. Nitaonyesha imani yangu kwa matendo yangu. Mstari wa 19, unaamini kuna Mungu mmoja, mwema; hata pepo wanaamini hivyo, nao hutetemeka.

Kwa hivyo, Yakobo anazungumzia imani ambayo ni uthibitisho wa ukweli kwamba Mungu ni mmoja, imani katika Mungu ambayo haisababishi maisha yaliyobadilishwa. Imani moja inayosifiwa ambayo haiambatani na matendo mema, hasa matendo ya hisani kwa maskini. Akizungumzia hali ambapo watu wanadai kuwa na imani, lakini wanapomwona mtu akiwa na uhitaji mkubwa, wanapuuza tu na kukataa kufanya chochote kuhusu hilo.

Katika muktadha huo, Yakobo anauliza jinsi imani inavyoweza kukuokoa. Mstari wa 26, kama vile mwili bila roho umekufa, vivyo hivyo imani bila matendo imekufa. Kwa hivyo, kwa maana hiyo, mtu huhesabiwa kuwa mwadilifu kwa matendo yake na si kwa imani pekee. Si kwa imani ambayo ni uthibitisho wa maneno tu kwamba Mungu ni mmoja, bali ni imani ambayo kwa kweli humsukuma mtu na kumtia moyo kuwafikia maskini na waliotengwa na kukidhi mahitaji yao.

Kwa hivyo, inaonekana kwangu kwamba sehemu ya kuelewa tofauti kati ya Yakobo na Paulo ni kuelewa hali tofauti wanazoshughulikia kichungaji. Kwa hivyo hatimaye, ninachofikiria tunapaswa kuhitimisha kutokana na mjadala wa Yakobo na Paulo katika Agano Jipya hadi sasa ni kwamba sidhani kama tunaona mgongano katika Agano Jipya kati ya imani na matendo, lakini badala yake, imani ya kweli inayookoa ambayo inatuweka katika umoja na Kristo katika uumbaji mpya na chini ya agano jipya ambalo linaahidi sheria ya Mungu iliyoandikwa mioyoni mwetu na Roho Mtakatifu bila shaka atazalisha matendo mema. Imani ambayo haizai matendo mema na imani ambayo haiambatani na matendo mema, kwa ufafanuzi, si imani ya kweli inayookoa.

Kwa hivyo, swali si kama tunaokolewa kwa imani au matendo. Swali ni, asili ya imani ya kweli inayookoa ni ipi? Na ningesema kwa niaba ya Paulo na Yakobo, labda zaidi kwa niaba ya Yakobo, imani hutoa maisha yaliyobadilishwa ya agano jipya na ya uumbaji mpya. Hatimaye, Paulo na Yakobo hawagombani; hata hivyo, msisitizo wao au njia zao za kutunga maneno au kufanya mambo ni tofauti. Hatimaye, ndani ya Agano Jipya, tunapaswa kuziona kama zisizogongana, lakini zote mbili zinakubaliana kwamba imani ya kweli inayookoa inayotuunganisha na Kristo bila shaka ina alama na kuambatana na matendo mema ya utii.

Kama Thomas Schreiner anavyosema katika theolojia yake ya Agano Jipya, imani katika Mungu ina nguvu na huzaa matunda, na ikiwa matunda hayapo, inatia shaka kama imani hiyo ni ya kweli. Kwanza Yohana, ili kuendelea na kile kinachoitwa waraka mkuu. 1 Yohana ina mengi ya kusema kuhusu mwitikio wa utii.

Katika sura ya 2 na mstari wa 3 hadi 6, tunajua kwamba tumemjua yeye tukishika amri zake. Kwa hivyo, kuzishika amri zake ni ushahidi au uthibitisho kwamba tunamjua Mungu na tumeingia katika maarifa ya kuokoa ya Mungu mwenyewe. Yeyote anayesema kwamba ninamjua lakini hafanyi anayoamuru ni mwongo, na kweli haimo ndani ya mtu huyo.

Lakini mtu yeyote anayelitii neno lake, upendo wa Mungu umekamilika ndani yake. Hivi ndivyo tunavyojua kwamba tuko ndani yake. Yeyote anayedai kwamba anaishi ndani yake lazima aishi kama Yesu alivyoishi.

Baadaye, katika mstari wa 29 wa sura hiyo hiyo, mkijua ya kuwa yeye ni mwenye haki, mnajua ya kuwa kila atendaye haki amezaliwa naye. Sura ya 3 na mstari wa 6, hakuna aishiye ndani yake ndani ya Kristo atendaye dhambi. Hakuna atendaye dhambi ambaye amemwona wala kumjua.

Mstari wa 9, huu ni sura ya 3, hakuna mtu aliyezaliwa na Mungu atakayetenda dhambi kwa sababu mbegu ya Mungu inakaa ndani yake. Hawawezi kutenda dhambi kwa sababu wamezaliwa na Mungu. Sasa, bila shaka, hatimaye Yohana haombi ukweli kwamba kwa namna fulani tunaweza kufikia ukamilifu katika maisha haya kwa sababu anakataa hilo mapema.

Anawakemea walimu wa uongo anaowazungumzia kwa sababu wanadai kuwa hawana dhambi. Vile vile Yohana anasema ukidai kuwa huna dhambi, unamfanya Mungu kuwa mwongo. Badala yake, tuna mpango wa dhambi kupitia Yesu Kristo.

Tukiziungama dhambi zetu, Mungu ni mwaminifu na mwenye haki kupitia Kristo kusamehe dhambi. Lakini hatimaye, kama watoto wa Mungu, kumjua Kristo na kumjua Mungu huonyeshwa kwa kutii amri za Mungu. Tukizaliwa na Mungu, tena, nadhani wazo hapa ni la mabadiliko.

Kuzaliwa na Mungu kunamaanisha mabadiliko ambayo bila shaka huzaa utii kwa Mungu. Kushindwa kujibu kwa utii, kulingana na Yohana, kunatilia shaka ukweli wa hilo. Kwa hivyo tena, kwa ufafanuzi, imani katika Mungu, kuwa watoto wa Mungu, na kuwa wa Mungu, kwa ufafanuzi, kunahitaji maisha yaliyobadilishwa.

Tena, hatutaki kukosa mada ya toba na msamaha wa dhambi na kugeukia kujitupa kwenye neema ya Mungu na kupata msamaha wake. Lakini kutumia hilo kama kisingizio cha kuishi aina ya maisha ambayo Mungu anatamani, nadhani, ni kinyume na kile tunachosoma katika Yakobo na 1 Yohana na Paulo pia. Kitabu cha mwisho cha kuingiza kwa kipimo kizuri, kwa namna fulani, ni Ufunuo hadi mwisho kabisa.

Kwa mfano, tunaona katika jumbe za makanisa saba, wito wa kushinda katika muktadha wa kitabu cha Ufunuo, wito wa kushinda hatimaye unatimia kwa kukataa kukubaliana na mfumo wa ibada ya sanamu wa Milki ya Kirumi. Angalia maandiko mengine machache ya kuvutia. Katika sura ya 12 na mstari wa 17, uzao wa mbegu ya mwanamke, katika sura ya 12, ambao nadhani ni ishara ya kanisa, watu wa Mungu, Myahudi na Mmataifa kama watu wa Mungu, wameelezewa katika mstari wa 17. Kisha joka likamkasirikia mwanamke, likaondoka kwenda kupigana vita na wazao wake waliosalia, wale wazishikao amri za Mungu, na kuushika ushuhuda wao kuhusu Yesu.

Kwa hivyo, watu wa Mungu wanatambuliwa katika Ufunuo kama wale wanaoshinda. Wanakataa kukubaliana na utawala wa Kirumi unaoabudu sanamu na ulimwengu. Badala yake, wanashika amri za Mungu.

Kwa hivyo, mwishoni mwa Ufunuo, katika sura ya 19 na mstari wa 8, tunaona kwamba watu wa Mungu mwishoni kabisa wanaelezewa kama bibi arusi. Katika mstari wa 7, harusi ya Mwana-Kondoo imefika. Bibi arusi wake, yaani, watu wake, amejiweka tayari.

Kitani kizuri, chenye kung'aa na safi, alipewa ili avae. Kisha, mwandishi anatafsiri kwamba kitani kizuri kinawakilisha matendo ya haki, matendo ya haki ya watu watakatifu wa Mungu. Kwa hivyo Ufunuo pia unaishia na watu wa Mungu wanaojulikana kama wale wanaomtumaini Kristo, lakini pia wale ambao maisha yao yanakataa kukubaliana na ulimwengu, wale wanaojulikana kwa kufuata amri za Mungu, na wale ambao wamefungwa na matendo ya haki ya watu wa Mungu.

Kwa hivyo, Agano Jipya hatimaye halijui kuhusu Mkristo yeyote ambaye haishi maisha yaliyobadilishwa kwa kiwango fulani. Agano Jipya halitarajii kwamba kila mtu labda ataishi kwa kiwango sawa, wala kwamba kutakuwa na mabonde na vilima, lakini bila shaka, kama matokeo ya kuishi chini ya Agano Jipya na chini ya nguvu iliyobadilishwa ya ufalme wa Mungu na uumbaji mpya, mali ya Yesu Kristo na kushiriki kifo chake kwa dhambi katika enzi ya zamani na kushiriki katika maisha ya ufufuo wa uumbaji mpya bila shaka kutazaa matunda ya ukweli huo. Kwa hivyo,

mwisho wa siku, imani na matendo hayapingani, lakini imani ya kweli katika Yesu Kristo inayookoa bila shaka ni ile inayozalisha matendo ya ufalme na maisha yanayoishi kwa kutii amri za Mungu.

Kwa hivyo, ninachotaka kufanya sasa ni kama sehemu ndogo ya hilo, ambalo linaingia kwa ufupi sana katika mjadala mgumu. Siwezi kutumaini kutatua masuala yote au kuyaibua yote, na siwezi kutumaini kujibu maswali yako yote na kuingia katika mjadala wote, lakini fuatilia tu mistari mipana ya suala la jinsi sheria ya Agano la Kale ambayo ni sheria ya Musa, inavyoingia katika haya yote? Tunapofikiria utii wa Kikristo tunapofikiria kwa upande wa Agano Jipya, utii wa watu wa Mungu katika Kristo, sheria ya Musa ina jukumu gani katika hili? Kwa sababu unaporudi kwenye Agano la Kale, sheria ya Musa ina jukumu kubwa katika kuwafundisha watu wa Mungu kuhusu mapenzi ya Mungu kwa watu wake. Kuanzia katika Kutoka sura ya 2, ningependelea hata, tena, labda ungeweza kurudi nyuma, unapofikiria kuhusu utii, hadi Bustani ya Edeni, ambapo Mungu aliwataka Adamu na Hawa kuitikia kwa kutii amri zake, lakini sasa tunaona katika kuanzia na Kutoka 20, hasa zaidi Mungu katika kuingia katika uhusiano wa agano na watu wake, sasa akiwafundisha watu wake kwa kuwapa sheria, akiwapa watu wake sheria kupitia Musa.

Kwa hivyo sasa swali ni, sheria ya Agano la Kale inachukua jukumu gani katika Agano Jipya na katika maisha na utii wa Kikristo? Na kama nilivyosema, hili ni mada ngumu sana, wala sina vifaa vya kukabiliana na magumu na maelezo yote, lakini ni mada ngumu sana kushughulikia kwa undani wowote kamili na kuridhika kamili katika muda huu. Lakini tena, tutachora baadhi ya mikondo mipana. Tena, kwa kuanzia kwa Agano Jipya, tunaona kwamba Mungu, katika Yeria 31 na Ezeieli 36, Mungu ataandika sheria yake mioyoni mwa watu wake kwa hivyo hii inaonekana kupendekeza jukumu linaloendelea kwa sheria ya Musa.

Na hata katika Injili, wakati mwingine Injili zinaonekana kuthibitisha sheria ya Agano la Kale. Wakati mwingine, Mathayo na Luka wanaeleweka kama wenye msimamo mkali zaidi katika mtazamo wao wa sheria ya Musa. Nataka kuanza kwa kujibu swali, sheria ya Musa ina jukumu gani katika maisha ya watu wa Mungu? Na ni muhimu kuelewa tunazungumzia sheria ya Musa, si sheria tu kwa ujumla.

Tena, maandishi wa Agano Jipya wanafurahi sana kuwaamuru watu wa Mungu kufanya mambo fulani. Kwa hivyo, hatuzungumzii kama Wakristo wanatii sheria yoyote au maagizo yoyote, lakini tunauliza swali la kama na ni jukumu gani sheria ya Musa kutoka Agano la Kale inalo katika maisha ya watu wa Mungu. Nadhani, mahali pa kuanzia ni Mathayo sura ya 5 na mistari ya 17 hadi 20.

Kuna maandiko kadhaa ambayo tunaweza kuyaangalia katika Injili, lakini tena, hatuna muda wa kuyaangalia yote. Lakini nataka kuangalia ni moja ya kauli zenye mpangilio zaidi za Yesu mwenyewe kuhusu sheria ya Musa. Yesu anasema, tena, katika muktadha wa ufalme unaovunjika na nguvu inayobadilisha ya ufalme wa

Mungu, katika kauli hii yenye mpangilio, Yesu anasema katika mistari ya 17 na inayofuata, 17 hadi 20 ya Mathayo 5, Msidhani ya kuwa nimekuja kutangua torati na manabii.

Sikuja kuziondoa, bali kuzitimiza. Kwa maana amin, nawaambia, Mpaka mbingu na nchi zitakapoondoka, hakuna hata herufi moja wala nukta moja ya kalamu itakayoondoka katika torati, hata yote yatimie. Nami nitaishia hapo hapo.

Ninachotaka kuzingatia ni lugha ya Yesu akitimiza sheria. Tunapofikiria neno kutimiza, mara nyingi hili hutafsiriwa kumaanisha kwamba Yesu anatimiza sheria kwa kuitunza kikamilifu, kuiunga mkono, na kuithibitisha, na ningekubali kwamba hilo ni kweli kweli. Lakini, kwa kuzingatia sura ya 2, kwa kuzingatia sura ya 2 ambapo tunamwona Yesu akitimiza sheria, na katika sura ya 3 pia, tunaona tena na tena, na tena na tena maisha ya Yesu, hata katika utoto wake wa mapema na kisha hadi mwanzo wa huduma yake, tunaona kwamba maisha ya Yesu ni utimilifu wa maandiko ya Agano la Kale.

Kwa hivyo, harakati za Yesu katika sura ya 2 ya utoto wake wa mapema, kila kitu, kila mahali anapoenda, zilifanyika ili kutimiza yaliyosemwa katika Nabii Isaya. Sura ya 4 na mstari wa 14, mwanzoni kabisa mwa huduma ya Yesu huko Galilaya, zilifanyika ili kutimiza yaliyosemwa kupitia nabii Isaya. Kwa hivyo, una mada hii ya utimilifu ambapo kinachoendelea ni maisha na huduma ya Yesu ni utimilifu wa maandiko ya Agano la Kale.

Wanamwonyesha. Wanatabiri kumhusu. Wanatabiri.

Na yeye ndiye lengo lao. Yeye ndiye walichoelekeza ili, kwa maana hiyo, awatimize. Na nadhani tunapaswa kuelewa kauli ya Yesu katika Mathayo 5 kwa njia ile ile.

Yesu ndiye utimilifu wa sheria, si kwa kuitunza au kuiunga mkono na kuithibitisha na kuitekeleza, lakini kimsingi, Yesu anaitimiza kwa sababu yeye ndiye kile ambacho sheria ilielekeza. Anaitimiza. Yesu anatimiza sheria katika mafundisho yake mwenyewe, hasa katika Mahubiri ya Mlimani; Mimi huchukua sehemu iliyobaki ya Mahubiri ya Mlimani; Mafundisho ya Yesu ni utimilifu wa sheria kwa sababu mafundisho yake ndiyo lengo.

Maisha ya Yesu mwenyewe, huduma, na mafundisho yake ndiyo malengo ya sheria na manabii, yale waliyoyaelekeza, ili ayatimize. Na kisha Yesu anaweza kuendelea na kusema kwamba sheria haitapita. Haitaharibiwa.

Hakuna nukta moja, wala nukta moja ya kalamu itakayopita hadi yote yatimie. Kwa hivyo, sheria haitapita, lakini itapata uhalali wake na thamani yake ya kudumu kulingana na jinsi inavyotimizwa katika Yesu Kristo. Kwa hivyo, kuna mwendelezo na kutoendelea.

Ndiyo, sheria inaendelea. Ndiyo, sheria imethibitishwa. Ndiyo, sheria inaonyeshwa kuwa halali, lakini tu kwa kuzingatia jinsi inavyotimizwa katika huduma na mafundisho ya Yesu Kristo.

Ufalme wa Mungu huleta mabadiliko ili sheria hatimaye ieleweke kuhusiana na Yesu Kristo, ambaye sasa analeta ufalme. Na tena, sehemu iliyobaki ya Mathayo 5 hadi Mathayo 7 na kwingineko, nadhani, ni onyesho la jinsi mafundisho ya Yesu yalivyo utimilifu wa sheria. Ndiyo ilichoelekeza.

Na wakati mwingine unaposoma sehemu iliyobaki ya Mathayo 5, ambapo Yesu atasema, umesikia kwamba ilisemwa, na atanukuu sehemu ya Agano la Kale, kisha atasema, lakini nawaambia, nadhani tunapata mifano maalum ya Yesu akitimiza sheria. Wakati mwingine sheria huzidishwa kiasi kwamba si tena kitendo cha mauaji ya kimwili, lakini sasa ni chuki. Wakati mwingine, huwekwa kando ili tusilazimike tena kuapa kiapo hata kidogo.

Au, kwa upana zaidi, kifo cha Yesu mwenyewe kinatimiza dhabihu. Lakini Yesu ni wazi, nadhani, anapendekeza kwamba sheria lazima sasa itafsiriwe na kueleweka kuhusiana na Yesu Kristo, jinsi inavyomlenga, na jinsi anavyoikamilisha. Na inavutia kwamba Mathayo anaishia, Injili ya Mathayo inaishia katika sura ya 28 na Yesu akiwaambia wanafunzi wake, basi, enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu, na kuwafundisha kushika Torati au sheria ya Musa.

Hapana, nadhani ni kuwafundisha kuyashika yote niliyowaamuru katika Kitabu cha Mathayo, ikiwa ni pamoja na Mahubiri ya Mlimani. Lakini tena, kile ambacho Yesu amewaamuru si kitu kingine ila utimilifu wa sheria ya Agano la Kale, sheria ya Musa. Sasa, tunaweza kuangalia maandiko mengine katika Injili, na tunaweza kuangalia maandiko mengine katika Agano Jipya, lakini nataka kuendelea na barua za Paulo.

Lakini ni lazima tukumbuke kwamba tayari Yesu amemwambia kwamba katika kilele cha historia ya wokovu na kuja kwa Kristo, Yesu sasa anatimiza Agano la Kale lote, ikiwa ni pamoja na sheria, ili sasa asije kuliondoa na kuliweka kando, bali kulikamilisha na kulitimiza. Na hivyo, sheria lazima ieleweke kupitia lenzi za utimilifu katika Kristo. Sasa, ili kuendelea na fasihi ya Paulo, labda katika kundi lingine la maandishi katika Agano Jipya hatupati kushughulikiwa kama tunavyopata, labda kwa sababu ya hali ambazo Paulo alikuwa akizungumzia, lakini hatupati nje ya barua za Paulo mahali pengine popote ambapo suala la uhusiano wa sheria na Wakristo, kwa watu wa Mungu, linashughulikiwa kuliko tunavyopata katika barua za Paulo.

Jambo la kwanza kutaja ni kwamba nadhani Paulo yuko wazi kwamba enzi ya Agano la Kale na sheria ya Musa ambayo ni yake sasa imefikia mwisho kwa kuja kwa Kristo. Hoja iliyo wazi zaidi ambayo Paulo anaitoa kwa hilo, nadhani, inapatikana katika

Wagalatia sura ya 3 na 4. Na kama unakumbuka, katika kitabu cha Wagalatia, Paulo anajaribu kuwashawishi Wakristo wa Mataifa katika makanisa ya Galatia wasiwatii Wayahudi na kujisalimisha kwa sheria ya Musa. Na hivyo, sehemu ya hoja yake, ambayo ni kiini cha hoja yake, ni sura ya 3 na 4, ambapo sura hizi mbili, Paulo atasema kwamba sheria ilichukua jukumu la muda hadi kuja kwa ahadi katika Yesu Kristo, au hadi kuja kwa Kristo.

Hili ni kweli hasa katika sura ya 3 ya Wagalatia na mistari ya 15 na inayofuata, ambapo Paulo anabishana mambo kadhaa. Kwanza kabisa, anasema kwamba sheria na agano lililokuja miaka 430 baada ya agano la Ibrahimu halikulibatilisha. Na kisha katika mistari ya 23-25 anatumia mfululizo wa sitiari zinazosisitiza zaidi utendaji wa muda wa sheria.

Kwa hivyo, Paulo anachofanya ni kuonyesha kwamba ahadi zilizotolewa kwa Ibrahimu hatimaye hazitimizwi katika agano la Musa, ambalo labda Wayahudi walikuwa wakibishana, lakini hatimaye hutimizwa katika nafsi ya Yesu Kristo. Kwa hivyo, agano la Musa halibatilishi au kuthibitisha jukumu la au kupuuza agano lililofanywa chini ya Ibrahimu. Badala yake, agano lililofanywa na Ibrahimu hatimaye hutimizwa katika Yesu Kristo.

Na sheria ilikuja miaka 430 baadaye, Paulo anasema. Kwa maneno mengine, anabishana kihistoria kutoka Agano la Kale kwamba sheria ya Musa ilicheza jukumu la muda kati ya ahadi zilizotolewa kwa Ibrahimu na utimilifu wake wa mwisho katika Yesu Kristo. Na katika mistari ya 23-25, Paulo anatumia mfululizo wa sitiari kuonyesha hilo.

Kabla ya kuja kwa imani, tulikuwa tumefungwa chini ya sheria, kwa hivyo sheria inaonekana kama mlinzi, na tulikuwa tumefungwa hadi imani itakayokuja itakapofunuliwa.

Imani inarejelea enzi mpya ya wokovu na imani katika Yesu Kristo. Kwa hivyo, sheria ilikuwa mlezi wetu hadi Kristo alipokuja ili tuhesabiwe haki kwa imani. Sasa kwa kuwa imani hii imekuja, hatuko tena chini ya mlezi.

Kwa hivyo, katika Kristo Yesu, sasa mmekuwa watoto wa Mungu kwa njia ya imani. Kwa hivyo, hoja ya Paulo ni kwamba sheria ilicheza jukumu la muda kama mlezi, mlezi, mlezi wa watoto, au mlezi wa watoto. Mtu aliyemweka mtoto katika mstari hadi mtoto alipokuwa na umri wa kutosha kuwa mrithi wa kufanya maamuzi yake mwenyewe.

Kwa hivyo, sheria ya Musa ilikuwa kama vitu hivyo kwa kuwa iliwalinda watu wa Mungu na kuwalinda hadi kufika kwa ahadi. Hadi ahadi ya imani na kuja kwa Yesu Kristo. Na sasa kwa kuwa Kristo amekuja, Paulo anasema hamko tena chini ya sheria.

Imetimiza kusudi lake na jukumu lake. Kwa hivyo, sheria ilichukua jukumu la muda hadi kuja kwa Yesu Kristo. Yaani, sheria ya Musa ni ya enzi ya zamani ambayo Paulo anaamini imepita na ambayo tumekombolewa.

Sura ya 1, mstari wa 4 wa Wagalatia, ambapo Paulo anakuweka wewe, anawaweka wasomaji wasome sehemu iliyobaki ya kitabu chake. Anaposema Yesu Kristo alijitoa kwa ajili ya dhambi zetu ili atuokoe na wakati huu mwovu wa sasa kulingana na mapenzi ya Mungu wetu na Baba yetu. Kwa hivyo, ikiwa sheria ya Musa ilikuwa ya wakati huu na sasa kwa kuwa wakati mpya wa wokovu umefika katika Kristo, basi hoja ya Paulo katika sura ya 3 na 4 ni kwamba sheria ya Musa ilikuwa ya wakati ule wa zamani, ambao sasa umekwisha kwa sababu sasa umefikia utimilifu wake katika Kristo na kwa hivyo sheria haina mamlaka tena ya kuwafunga watu wa Mungu.

Kwa hivyo, pamoja na kuja kwa Kristo, Paulo anasema mwishoni mwa sura ya 3 katika sura ya 4 katika Wagalatia, sasa tu watoto wazima. Sidhani kama anasema kwamba kipindi cha sheria kilikuwa cha kutokomaa na kwamba Waisraeli au yeyote aliyetii sheria alikuwa mchanga. Tena, anatumia tu lugha ya urithi, lugha ya uana, na lugha ya kuasili ili kuonyesha kwamba sheria ilicheza jukumu la muda.

Wakati wa kuja kwa Kristo, sasa sisi ni watoto wazima ambao hatuhitaji usimamizi au ulinzi wa sheria ya Musa. Zaidi ya hayo, Paulo anasema Wakristo tayari wamepitia agano jipya, Roho Mtakatifu, kama ishara kwamba wao ni watu wa kweli wa Mungu bila kushika sheria. Mwanzoni mwa sura ya 3, anasema, ningependa kujifunza jambo moja tu kutoka kwenu: je, mlipokea roho dhana ni kwamba walipokea?

Paulo hawaulizi kama wana roho au la. Dhana yake ni kwamba wana roho, agano jipya ambalo Roho Mtakatifu aliahidi katika Agano la Kale. Lakini sasa anawauliza, je, mlipokea roho kwa matendo ya sheria au kwa kuamini injili na yale mliyosikia? Je, mlikuwa wapumbavu sana baada ya kuanza kwa njia ya roho? Sasa, mnataka kujaribu kumaliza kwa njia ya mwili? Kwa hivyo tena, nauliza, je, Mungu aliwapa roho yake na kufanya miujiza kati yenu kwa matendo ya sheria au kwa kuamini mliyosikia? Na kwa hivyo, hoja nzima ya Paulo ni kwamba, tena, sheria ilichukua jukumu la muda tu hadi utimilifu wa ahadi za agano jipya, hadi kuja kwa Kristo.

Sasa kwa kuwa Kristo amekuja, enzi ya zamani ambayo agano la Musa na sheria vilikuwa mali yake sasa imekwisha. Kwa hivyo, sheria ilichukua jukumu la muda, na zaidi ya hayo, Paulo anasema sheria haikuwa na jukumu lolote kwa Wakristo wa Galatia kupokea Roho Mtakatifu. Kwa nini wanataka kurudi kwake? Hatimaye, Paulo anahitimisha katika maandiko kama sura ya 3 na mstari wa 23 kwamba kabla ya kuja kwa imani hii, tulikuwa tumeshikiliwa chini ya sheria, tumefungwa hadi imani itakayokuja itakapofunuliwa.

Na kisha, katika sura ya 4 na mstari wa 21, anasema, niambieni ninyi mnaotaka kuwa chini ya sheria. Taswira hiyo ya kuwa chini ya sheria, nadhani, inamaanisha kuwa

chini ya mamlaka yake, kuwa chini ya sheria kama mamlaka inayotufunga ambayo iko juu yetu kama sehemu ya agano la Musa. Tunaona kitu kama hicho katika Sura ya 6 na Mstari wa 14 wa Warumi, andiko ambalo tayari tumeangalia kuhusiana na mafundisho ya maadili ya Paulo na utii.

Lakini katika sura ya 6 na mstari wa 14, Paulo anasema, kwa maana dhambi haitawatawala tena kwa sababu hamko tena chini ya sheria, sheria ya Musa, bali mko chini ya neema. Kwa hivyo, Wakristo hawako tena chini ya sheria. Yaani, sheria ya Musa ilikuwa sehemu ya agano la Musa ambalo lilikuwa kipindi cha muda ambacho sasa kimefikia lengo lake na kilele chake katika utu wa Yesu Kristo.

Kwa hivyo, hatuishi tena katika wakati ambapo sheria ya Musa ni mamlaka na nguvu inayofunga. Na hivyo Warumi 6:14 inasema hatuko tena chini ya sheria, bali tuko chini ya neema. Sasa, katika andiko hili, Paulo hazungumzii kuhusu njia mbili tofauti za kuishi. Yaani, tunajaribu kutegemea matendo au kutegemea neema ya Mungu bila matendo.

Tena, nadhani Paulo anazungumzia enzi mbili tofauti. Enzi ya kale, agano la kale chini ya Musa, lakini kisha agano jipya sasa, wokovu chini ya Kristo Yesu. Enzi mpya ya wokovu sasa imetimizwa katika Kristo.

Kwa hivyo, agano la Musa limetimizwa katika Yesu Kristo na katika agano jipya ambalo amezindua. Kwa hivyo, nadhani hoja ya Paulo katika Wakolosai ni kwamba si nguvu tena inayowafunga waumini. Sheria ya Musa ilicheza jukumu la muda katika utimilifu wa historia ya ukombozi ya Mungu, jukumu la muda hadi utimilifu wa ahadi hadi wokovu ambao ungekuja katika Yesu Kristo ufikie utimilifu wake ili sasa kwa kuwa Kristo amekuja na kuleta agano jipya lililoahidiwa na kumimina roho yake, sheria ya Musa si nguvu tena inayowafunga watu wa Mungu.

Hawaishi tena chini yake. Jambo muhimu kuelewa jambo si kwamba Wakristo hawalazimiki kushika sheria yoyote au kwamba sheria ya Musa haina jukumu lolote tena. Lakini tena, Paulo anapendekeza kwamba Wakristo hawako tena chini ya sheria ya Musa kama sehemu ya agano la kale, ambalo ni mamlaka inayofunga na nguvu inayofunga maishani mwao.

Nadhani tunamkuta Paulo akisema kitu kama hicho tunapofika Wakolosai sura ya 2. Katika Wakolosai sura ya 2, Paulo pia anazungumzia kundi la kile ambacho baadhi ya watu wamekiita uzushi wa Wakolosai au wacosaji wa Wakolosai au walimu wa uongo, chochote unachotaka kuwaita. Kwa maoni yangu, walimu wa uongo au mafundisho potofu ambayo Paulo anazungumzia katika Wakolosai labda ni Uyahudi tena. Katika hali hii, tofauti na Wagalatia, nadhani kwamba hili si Myahudi Mkristo, bali labda ni dhehebu lisilo la Kikristo la Uyahudi, labda sawa na aina ya apocalypse ya Uyahudi au hata aina ya Uyahudi ya Qumran.

Lakini hoja ni kwamba pia wanasisitiza alama za utambulisho wa maana ya kuwa watu wa Mungu kweli, na wanasisitiza umuhimu wa kutii sheria ya Agano la Kale, hivyo kumfanya mtu mwingine yeyote asiyefuata sheria hiyo asistahili. Lakini angalia lugha ya Paulo anapopinga hilo katika Wakolosai sura ya 2. Katika sehemu ambayo tunamwona Paulo akizungumzia mafundisho hayo moja kwa moja, anasema katika mstari wa 16, kwa hivyo msimruhusu mtu yeyote awahukumu kwa kile mnachokula au kunywa, labda akionyesha sheria za vyakula katika Agano la Kale na katika fasihi nyingine za Kiyahudi au kuhusu sherehe za kidini sherehe ya mwezi mpya au siku ya Sabato. Rejea hiyo ya Sabato inathibitisha kwamba hii ni aina fulani ya Kiyahudi.

Kwa kweli, maneno sikukuu, mwezi mpya, na Sabato yanaonekana mara kadhaa katika Agano la Kale, katika maandishi ya Qumran, na kwingineko katika fasihi ya Kiyahudi. Lakini basi kile Paulo anachosema baadaye kinavutia. Mambo haya, yaani , sikukuu za kidini, miezi mpya, Sabato, sheria za vyakula, kula na kunywa, ni kivuli cha mambo yatakayokuja.

Hata hivyo, ukweli unapatikana katika Yesu Kristo. Kwa hivyo, kauli hii, nadhani, kwa namna fulani, inaonyesha kitu sawa na kile Paulo alikuwa akisema katika kitabu cha Wagalatia katika sura ya 3 na 4. Mambo haya katika sheria yalifanya kazi kama kivuli kilichoelekeza kwenye ukweli mkuu zaidi ambao ni Kristo. Mambo haya yalikuwa kivuli ambacho sasa kimetimizwa na utu wa Yesu Kristo.

Ni karibu sawa na lugha iliyotumiwa na mwandishi wa Waebrania. Lakini tena, Paulo anaonekana kudhani kwamba mambo haya hayawafungi Wakristo tena. Hawapaswi tena kuhisi wamekatazwa kuwa sehemu ya watu wa kweli wa Mungu kwa sababu hawazishiki sheria hizi zinazohusiana na sheria za vyakula, sikukuu za kidini, miezi mipya na sherehe, na Sabato kwa sababu mambo haya yalifanya kazi kama vivuli vya muda vilivyoashiria uhalisia mkubwa zaidi.

Sasa kwa kuwa ukweli uko hapa , hawahitaji kurudi kwenye mambo hayo kama yanawafunga watu wa Mungu. Paulo pia anasadiki kwamba sheria inahitaji utii. Inategemea kanuni ya kufanya sheria, ya kuitekeleza kihalisi.

Na hoja ya Paulo inaonekana kuwa hakuna anayeweza kuitunza kikamilifu. Ikiwa mtu anataka kurudi chini ya sheria, inafanya kazi kulingana na kanuni ya utii. Na kwa hivyo, sheria inahitaji utii.

Tatizo ni kwamba kwa sababu ya kutotii, yeyote anayetii sheria anasimama chini ya laana. Wagalatia sura ya 3 na mstari wa 10. Kwa maana wote wanaotegemea matendo ya sheria wako chini ya laana.

Kama ilivyoandikwa, amelaaniwa mtu yeyote asiyeendelea kufanya kila kitu katika kitabu cha sheria. Ni wazi kwamba hakuna mtu anayetegemea sheria anayehesabiwa haki mbele za Mungu kwa sababu mwenye haki ataishi kwa imani. Ninachofikiri

Paulo anapendekeza na kudhani ni kwamba mtu yeyote anayetaka kutegemea sheria kwa ajili ya kuhesabiwa haki hatimaye atapata njia isiyo na mwisho.

Sio tu kwa sababu imetimizwa katika Kristo bali pia kwa sababu wokovu kihistoria, enzi, na wakati wa nguvu ya sheria inayofunga kama sehemu ya agano la Musa umekwisha. Lakini pia, kwa sababu inahitaji kazi, inahitaji utii. Na nadhani dhana yake hapa ni kwamba kwa sababu ya dhambi, hakuna mtu anayetoa utii unaohitaji.

Badala yake, wanajikuta chini ya laana. Wote wanaotegemea matendo ya sheria wako chini ya laana. Dhana ni kwamba, sababu ni kwa sababu hawaitii.

Kwa sababu ya dhambi, hawawezi kuitunza. Tunapata kitu kama hicho katika Warumi 2:23-25. Katika mashtaka ya Paulo kwa ubinadamu katika sura hii, anapendekeza Wayahudi pia wawe na hatia licha ya kuwa na sheria kwa sababu wanashindwa kuitunza.

Sasa, kipengele kingine cha kuleta katika hili ambacho hatuna muda mwingi wa kukizungumzia ni wale ambao wangejipanga au kuangalia barua za Paulo kutoka kwa kile kinachoitwa mtazamo mpya mara nyingi huona sheria, shambulio kuu la Paulo dhidi ya sheria, sidhani kama hilo ndilo neno bora la kuiita shambulio. Lakini ukosoaji mkuu wa Paulo kuhusu sheria si kwa sababu ya majaribio ya wanadamu ya kutegemea sheria na kushindwa kufanya hivyo, au kwa sababu tu ya historia ya wokovu, lakini kwa sababu ilicheza jukumu la muda, lakini kwa sababu sheria ilifanya kazi kama alama ya utambulisho. Kile ambacho Paulo anachofikiria kimsingi ni sheria kama ile inayowatenga Mataifa, ili tohara, Sabato, na sheria za chakula ziwe vitu vinavyowatambulisha watu wa Mungu, Wayahudi, kutoka kwa Mataifa.

Na kwa hivyo kile Paulo anachokitafuta katika Warumi na Wagalatia ni kuwatenga Mataifa, kwamba Wayahudi wamehusisha kwa karibu sana ahadi za Mungu na ahadi za Ibrahimu na sheria ya Musa, ambayo huwatenga Mataifa. Kwa hivyo, ikiwa Mataifa wanataka kushiriki katika wokovu, lazima wajitambulishe na Wayahudi kwa kuchukua sheria ya Musa. Sasa, hakika kuna ukweli fulani katika hili. Hakika, tunaona kwamba sehemu ya tatizo la Paulo katika Wagalatia haswa ni kwamba sheria iliwatenganisha Wayahudi na Mataifa.

Wayahudi wanawatenga Mataifa kwa kuhitaji sheria ya Musa. Lakini hakika, hii ni sehemu tu ya hadithi. Nadhani tunaposoma Wagalatia na Warumi, tunaona kwamba Paulo pia anakosoa sheria kwa sababu enzi mpya ya wokovu sasa imetimizwa katika Kristo, lakini pia kwa sababu hakuna mtu anayeweza kuitunza.

Wagalatia sura ya 3, mstari wa 12. Tatizo la dhambi linamaanisha kwamba ikiwa mtu anataka kutegemea sheria, tunaona kwamba hakuna mtu anayeweza kuitunza kwa kiwango kinachohitajika ili kushiriki katika wokovu. Kwa hivyo nadhani kwa ujumla, utafiti huu mfupi wa suala hili na baadhi ya maandiko haya unaonyesha kwamba

Paulo na waandishi wengine wa Agano Jipya nadhani, lakini haswa Paulo, wanaona sheria kama ina jukumu la muda katika utekelezaji wa historia ya wokovu wa Mungu na kwamba, kwa hivyo mamlaka ya kisheria, kazi ya sheria katika enzi ya zamani sasa imefikia lengo lake na utimilifu wake katika utu wa Yesu Kristo ili sheria isiweze tena kuwa mamlaka ya kisheria juu ya watu wa Mungu.

Kwa hivyo, Paulo anaweza kusema hatuko chini ya sheria tena. Sasa tena, hiyo haimaanishi kwamba tumesamehewa sheria yoyote au utii wowote, bali kwamba sheria ya Musa si mamlaka na nguvu inayofunga tena kama sehemu ya wokovu wa agano la kale. Sasa, hii bado inazua swali la ni jukumu gani sheria, yaani, sheria ya Musa, inalo katika maisha ya watu wa Mungu. Je, tunapaswa kusoma sheria ya Musa na tunapaswa kujitahidi kuifuata na kuitii? Acha nifanye uchunguzi kadhaa tu.

Tena, kuna mengi ambayo tunaweza kusema kuhusu hili, lakini kwanza kabisa, jambo la kwanza kusema ni kwamba tunahitaji kuelewa kwamba sheria inatuhusu na sheria bado, kwa namna fulani, bado inazungumza na watu wa Mungu, lakini tu kwa kuzingatia jinsi ilivyotimizwa katika Yesu Kristo. Kwa hivyo, hakuna sehemu ya sheria inayowahusu watu wa Mungu isipokuwa kama inavyotumika kupitia lenzi ya jinsi ilivyotimizwa katika Yesu Kristo. Kwa hivyo sasa tunaona kwamba, tena, inavutia unaposoma hasa barua za Paulo, lakini nadhani kwingineko, kwamba sheria inatimizwa hatimaye kwa kuishi maisha chini ya nguvu ya agano jipya Roho Mtakatifu na kwa kufuata mfano na mafundisho ya Yesu Kristo mwenyewe kama kanuni yetu ya mwisho ya kimaadili.

Kwa kweli, kama Paulo asemavyo katika Wagalatia sura ya 6 na mstari wa 2, sasa tunawajibika kufanya hivyo au sasa tuko chini ya sheria ya Kristo. Hili linaendana na kile tulichomkuta Yesu akisema, nadhani, hata katika Mathayo sura ya 5. Ndiyo, sheria ya Musa bado inatuhusu, lakini sasa tu kwa kuzingatia jinsi ilivyotimizwa katika Yesu Kristo. Inatuhusu sisi; ina uhalali wa kudumu inapoonekana na kufasiriwa katika nuru na kupitia lenzi ya Yesu Kristo, ikiitimiza.

Lakini hata hivyo, tena, Paulo bado anasadiki kwamba chanzo kikuu cha utii wetu hakiji kwa kujisalimisha kwa sheria ya Musa, lakini chanzo kikuu cha utii wetu ni kuishi maisha chini ya nguvu ya Roho Mtakatifu ambaye amemiminwa juu yetu katika kutimiza agano jipya na kwa kufuata mafundisho na mifano ya Yesu mwenyewe. Lakini pili, inashangaza kwamba Paulo ananukuu idadi ya au angalau anarejelea au anaonekana kutumia vifungu kadhaa vya Agano la Kale kutoka kwa sheria ya Agano la Kale, kutoka kwa sheria ya Musa. Mfano wazi wa mahali ambapo Paulo ananukuu andiko unapatikana katika Waefeso sura ya 6 na mstari wa 2. Katika Waefeso sura ya 6 na mstari wa 2, Paulo anasema, Watoto, watiini wazazi wenu katika Bwana, maana hii ndiyo haki.

Waheshimu baba yako na mama yako. Kisha Paulo anaendelea na kusema, Amri ya kwanza yenye ahadi ni ipi ? Na kisha, ili upate heri na ufurahie maisha marefu duniani. Tena, Paulo ananukuu kutoka kwa sheria ya Agano la Kale, sheria ya Musa.

Tena, sitaki kueleza kwa undani jinsi ya kutafsiri hilo, hasa kifungu hicho, ili iweze kuwa sawa kwako na dunia. Lakini hoja kuu ni kwamba, Paulo bado, baada ya kusema mambo kama vile hupo tena chini ya sheria, bado anajisikia huru kunukuu sehemu ya sheria ya Musa ya Agano la Kale kama inavyoonekana bado inafundisha, bado inawafunga watu wa Mungu. Vifungu vingine ambavyo vinaweza angalau kutaja au kudhani au kutoa kutoka kwa maandishi ya Agano la Kale katika sheria ya Musa vitakuwa Warumi sura ya 13 na 8 hadi 10 kama mfano mmoja.

Sura ya 13, Msidaiwe chochote isipokuwa deni la kupendana; kwa maana apendaye mwenzake ametimiza sheria. Amri, Usizini, Usiue, Usiibe, Usitamani, na amri nyingine yoyote iliyopo, zimejumlishwa katika amri hii moja. Mpende jirani yako kama nafsi yako.

Kwa hivyo, Paulo anaonekana kufikiria kwamba sheria ya Musa au amri ya kupendana pia inaambatana nayo na inafupisha amri nyingine ili bado wawe na jukumu la kutofanya uzinzi, kutoua, kutoiba, kutotamani, lakini watatimiza hilo ikiwa watahika sheria inayompenda jirani yako kama nafsi yako. Wakorintho wa Kwanza sura ya 5 na mistari ya 10 na 11. Tunaweza kuelekeza kwenye maandiko mengine katika Paulo ambapo anazungumzia au kukataza uzinzi na uasherati, ambapo Paulo anakataza kuiba katika Waefeso sura ya 4 kama labda kudhani au kuchota kutoka kwa sheria ya Agano la Kale.

Wakorintho wa Kwanza sura ya 1 na mistari ya 10 na 11. Lakini sasa nawaandikia kwamba msishirikiane na mtu yeyote anayejiita ndugu au dada, lakini ni mzinzi au mwenye tamaa na mwabudu sanamu au mchongezi au mlevi au mlaghai. Msile hata pamoja na watu wa namna hiyo.

Kwa kweli, mtaswira ya Brian Rossner kuhusu matumizi ya Agano la Kale katika Wakorintho wa Kwanza 5 hadi 7 inaonyesha kwamba Paulo mara nyingi hutumia maagizo kutoka kwa sheria ya Agano la Kale kama msingi wa ushauri wake wa kimaadili kwa wasomaji wake katika Wakorintho wa Kwanza 5 hadi 7. Kwa hivyo, cha kushangaza, Paulo anaonekana kushawishi katika mambo mengi mafundisho ya maadili ya amri kadhaa za Agano la Kale. Kwa hivyo, nadhani njia ya kuiangalia ni kwa Paulo sheria na kwa maandishi wa Agano Jipya, tunaweza kusema sheria bado inafanya kazi, kwa sheria, namaanisha sheria ya Musa, bado inafanya kazi kama mwongozo na kuwafundisha watu wa Mungu. Ni mwongozo unaowafundisha watu wa Mungu kuhusu tabia ya Mungu na kile ambacho Mungu anataka kutoka kwa watu wake.

Kwa hivyo, mara nyingi tunaona kwamba baadhi ya mafundisho ya maadili, sitaki kurudi kwenye sehemu tatu, tunaweza kugawanya sheria katika sheria ya maadili, sheria ya sherehe, na sheria ya kiraia, lakini hakika, tunaona kwamba katika sheria yote mafundisho ya maadili ambayo sasa Paulo anayachukua na kuyajumuisha katika sheria ya Kristo, Wagalatia sura ya 1 na mstari wa 2. Kwa hivyo, kutazama Wagalatia sura ya 1 na mstari wa 2 tena, samahani, Wagalatia sura ya 6 na 1 na 2, Paulo anasema, Ndugu na Dada, mtu akikamatwa katika dhambi, ninyi mnaoishi kwa Roho mnapaswa kumrejesha mtu huyo kwa upole. Lakini jiangalieni, msije mkajaribiwa, mkabeba mzigo wa kila mmoja, na kwa njia hii, mtatimiza sheria ya Kristo. Kwa hivyo inaonekana, Paulo anasema bado tunawajibika kwa sheria ya Kristo, ambayo nadhani ni njia ya Paulo ya kurejelea mifano ya Yesu mwenyewe, mafundisho ya Yesu, na maagizo Yake, lakini pia jinsi Yesu sasa anavyoleta sheria katika utimilifu wake.

Hilo lingejumuisha baadhi ya mafundisho ya maadili na mahitaji kutoka kwa sheria ya Agano la Kale ambayo sasa yanachukuliwa na kuingizwa katika Yesu Kristo. Tena, kwangu mimi hili ni tofauti sana na kupendekeza kwamba sheria yote ya Musa inatufunga katika umbo tunalopata katika Agano la Kale. Lakini badala yake, sasa tunauliza, Kristo ameitimiza? Na sheria inatuambia nini? Inafanyaje kazi ili kuendelea kutuongoza na kutufundisha kuhusu tabia ya Mungu na kile anachohitaji kutoka kwa watu wake? Mojawapo ya njia za kufanya hivi, kama vile aina ya a, na hii sio njia pekee ya kuitimiza, lakini naona njia moja ya kuishughulikia ni kuuliza sheria yoyote ni nini kinachoonekana kuwa nia ya kweli ya sheria hii.

Kwa mfano, unaporudi nyuma na kuangalia baadhi ya sheria za kuokota katika Agano la Kale, tunapofikiria kutumia sheria ya Musa kwetu, tunaweza kuuliza, ni nini kinachoonekana kuwa nia halisi ya sheria hii? Ninaangalia sheria za kuokota zinazowataka wakulima wasivune mazao yao hadi ukingoni mwa shamba bali waache baadhi yake. Kusudi la hilo lilikuwa nini, au nia ilikuwa nini? Kwa kuwa mimi si mkulima na kwa kuwa katika siku zetu za kisasa mazao mengi tunayopanda hayaliwi hata hivyo, angalau katika umbo wanalokua, halifai kwa matumizi ya binadamu, na wakulima wengi Wakristo ninaowajua huvuna kila kitu na hawaachi safu za mahindi, je, wanaasi sheria ya Musa? Lakini unapouliza nia halisi ni nini, tunagundua kwamba nia ya hii ilikuwa jinsi maskini walivyopaswa kulishwa. Hii ndiyo njia ambayo maskini walipaswa kupewa.

Kwa hivyo, ikiwa hiyo ndiyo nia ya kweli, basi naweza kuuliza, ni kwa njia gani basi nitafanya hivi? Ni kwa njia gani basi, nitawasaidia maskini? Ni kwa njia gani nitawafikia maskini? Labda haitaisha; watu hawatembe tu mashambani na kula chakula kutoka kwenye mabua ya mahindi au chochote kile. Kwa hivyo, naweza kuuliza, lakini ni kwa njia gani ninawajibika kuwasaidia maskini? Ni njia zipi za vitendo ambapo ninaweza kutoa chakula, malazi, na mavazi kwa maskini? Hilo linaonekana kuwa nia ya kweli ya sheria. Kwa hivyo angalau jambo moja ni kuuliza ni nini kinachoonekana kuwa nia ya sheria hii na kisha ni jinsi gani ninaweza kuitimiza, ni jinsi gani ninaweza kuitekeleza kwa kuzingatia jinsi inavyotimizwa katika Yesu Kristo.

Lakini hatimaye, nadhani tunaona katika barua za Paulo kwamba utii kwa Kristo na amri zake ni mwongozo wetu wa kimaadili na kuishi maisha chini ya nguvu ya Roho Mtakatifu. Kwa hivyo, katika Wagalatia sura ya 5, maisha yanayoishi chini ya Roho Mtakatifu ni utimilifu wa sheria. Paulo hata anasema katika Warumi sura ya 8 na mstari wa 4 pia, katika Warumi sura ya 8 na mstari wa 4 anasema, ili matakwa ya haki ya sheria, sheria ya Musa, yatimizwe kikamilifu ndani yetu sisi ambao hatuishi kulingana na mwili bali kulingana na Roho.

Kwa maneno mengine, kama Paulo anavyosema, tunapoishi maisha chini ya mwongozo wa Roho wa Agano Jipya na kwa kumtii Yesu Kristo, kuishi maisha chini ya Roho kwa kweli kunatimiza sheria. Ni kile ambacho sheria ilikusudia na kuelekeza. Nasi tunatimiza si kwa kujiweka chini ya utumwa wa sheria na chini ya mamlaka yake, bali kwa kuishi maisha katika Roho Mtakatifu wa Agano Jipya.

Na ni kwa kuishi maisha chini ya Roho Mtakatifu ndipo sheria inatimizwa ndani yetu. Lakini nadhani basi kwamba katika Agano Jipya, amri na masharti bado ni muhimu na yanahitajika ili kutupa mwongozo wa kutuonyesha jinsi aina hiyo ya maisha inavyoonekana.

Huyu ni Dkt. Dave Mathewson katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Theolojia ya Agano Jipya. Huu ni kipindi cha 29, Wakristo na Sheria ya Agano la Kale.